

THE WAYS OF A DECREASE OF DEATH-RATE IN CASE OF PERFORATED ULCER OF THE STOMACH AND DUODENUM

B.I. Slonetsky

Abstract. The causes of lethal cases of 95 (7.7%) patients are analyzed in this article. The above-mentioned 95 patients were among 1235 patients, who had undergone an operation for ulcer of the stomach and duodenum, complicated by perforation. Ways of decrease of the death-rate caused by the above-mentioned disease are also elaborated in the article.

Key words: perforated ulcer, stomach, duodenum, postoperative lethality.

Kiyiv medical academy of postgraduate education,
Kiyiv science - practical centre of medical help and medicine of catastrophes

---

УДК: 612. 017. 1: 614. 876

Т.В.Сорокман

ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ ПЕРИФЕРИЧНОЇ КРОВІ У ДІТЕЙ, ЯКІ МЕШКАЮТЬ У ЗОНІ ПОСИЛЕНОГО РАДІОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Кафедра дитячих хвороб №2 (зав. - доц. Ю.М.Нечитайло)
Буковинської державної медичної академії

Ключові слова: діти, малі дози радіації, гемопоез

Резюме. Методами багатомірної статистики з урахуванням інтервалів часу з моменту аварії на Чорнобильській АЕС, багатофакторності умов післяаварійного періоду вивчено ефекти радіації на різні показники периферичної крові у дітей. Проведений кореляційний аналіз між рівнем внутрішнього опромінення та параметрами гемограми.

Вступ. Чорнобильська аварія має істотний вплив на дитячу популяцію. Оскільки кровотворна система одна з найбільш радіочутливих, оцінка стану гемопоетичної функції у дітей, які постійно мешкають в зоні тривалої дії малих доз радіації є досить актуальною з наукової і практичної точки зору [1,2].

Мета. Проаналізувати зв'язок показників периферичної крові у дітей, які постійно мешкають на забруднених радіонуклідами територіях, з рівнем активності інкорпорованого радіоцезію.

Матеріали і методи. Нами обстежено 2080 дітей віком 6-16 років, які постійно проживають на забрудненій радіонуклідами території (північні райони Житомирської області). Обстеження проводили через 6-10 років після аварії. Простежений вплив загального (Бк) і питомого рівня (Бк/кг) внутрішнього опромінення за ^{137}Cs на показники периферичної крові. Дослідження проводили на гематологічному аналізаторі системи "Sysmex-

К-1000". Результати обстеження оброблені статистично за програмою "Microstat" (США).

Результати та їх обговорення. Особливу увагу приділено дітям 6-7 років, яким на момент аварії було біля одного року (108 осіб). Серед них рівень внутрішнього опромінення до 50 Бк/кг мав місце у 64 дітей, у 35 дітей - 51-100 Бк/кг і більше 100 Бк/кг - у 9 дітей. У загальній групі обстежених спостерігається тенденція до позитивного кореляційного зв'язку загального рівня внутрішнього опромінення з середнім вмістом гемоглобіну в еритроцитах. Питома вага внутрішнього опромінення мала протилежний зв'язок з числом еритроцитів. Така ж закономірність мала місце у хлопчиків (29 осіб). У дівчаток цього віку (35 осіб) кореляційна залежність між питомою радіоактивністю та кількістю еритроцитів носила зворотній напрямок.

Вірогідна негативна залежність середньої сили ($r_{xy} = -0,37$, $P < 0,05$) відмічена між активністю при рівні 51-100 Бк/кг та середнім діаметром еритроцитів як у хлопчиків, так і у дівчаток. У хлопчиків цієї групи (20 осіб) виявлена негативна кореляційна залежність середньої сили між загальною активністю та кількістю тромбоцитів, а питома активність знаходилась у протилежному зв'язку з лейкоцитами.

У групі 8-річних дітей з рівнем внутрішнього опромінення до 50 Бк/кг (163 особи) виявлено вірогідний позитивний зв'язок загальної активності з показниками лейкоцитів, сегментоядерних нейтрофілів та гематокриту. Зауважимо, що у хлопчиків цієї ж вікової групи з однозначними показниками радіоактивності виявлений позитивний зв'язок слабкої сили між рівнем загальної активності та числом лейкоцитів, моноцитів, рівнем гемоглобіну і негативний зв'язок середньої сили з кількістю лімфоцитів. Позитивний зв'язок відмічено між питомою радіоактивністю та показниками лейкоцитів (сегментоядерні нейтрофіли). В той же час у дівчаток цієї групи така залежність носила негативний характер. Відмінні показники отримані при обстеженні дітей з рівнем активності 51-100 Бк/кг (63 особи). У хлопчиків загальний показник внутрішнього опромінення знаходився в негативній залежності з величинами лейкограми, у дівчаток - спостерігалась позитивна залежність загального опромінення та гематокриту. У 8-річних дітей (42 чол.) рівень активності від 101 до 200 Бк/кг позитивно корелював з показниками червоної крові у хлопчиків та негативно у дівчаток. Виявлена також негативна залежність у хлопчиків між величинами загальної активності та числом еозинофілів. За рівнем радіоактивності обстежений контингент 9-річних дітей розмістився таким чином: з рівнем активності до 50 Бк/кг - 123, від 51 до 100 Бк/кг - 102, від 101 до 200 Бк/кг - 60 чоловік. Кореляційний аналіз зв'язку рівня внутрішнього опромінення до 50 Бк/кг з показниками гемограми в цих дітей показав позитивний характер з числом лейкоцитів та негативний з числом базофілів. У групі дітей з рівнем активності внутрішнього опромінення 51-100 Бк/кг спостерігався негативний зв'язок з сегментоядерними нейтрофілами і базофілами ($r_{xy} = -0,41$, $P < 0,05$) та позитивний - з лімфоцитами ($r_{xy} = +0,61$, $P < 0,05$). У дітей з рівнем активності 101 і більше Бк/кг відмічений позитивний вплив на гемоглобін та кількість базофілів.

Активність до 50 Бк/кг мала місце у 186 дітей 10-річного віку, активність 51 - 100 Бк/кг - у 62 дітей, активність 101-200 Бк /кг - у 38 дітей. Кореляційний аналіз зв'язку радіоактивності в межах до 50 Бк/кг і показниками крові свідчить про вірогідну негативну залежність з кількістю тромбоцитів та сегментоядерних нейтрофілів. Цікавим є той факт, що у дівчаток цієї групи (174 особи) спостерігалась позитивна залежність з кількістю базофілів та негативна залежність слабкої сили з моноцитами. В загальній групі дітей з рівнем внутрішнього опромінення 51-100 Бк/кг інкорпорований радіоцезій мав позитивний вплив на червоний кістковий мозок. Вкажемо, що у хлопчиків (26 осіб) така залежність не простежувалась, але мав місце вірогідний негативний вплив ($r_{xy} = -0,33$, $P < 0,05$) на число лейкоцитів. У дівчаток спостерігався позитивний зв'язок з гематокритом. Вірогідний позитивний зв'язок між рівнем внутрішнього опромінення (101-200 Бк/кг) та числом еритроцитів мав місце у загальній групі 10-річних дітей, в той час як з середнім об'ємом еритроцитів зв'язок був негативний. У хлопчиків цієї групи (18 осіб) ми отримали однотипний результат, у дівчаток (20 осіб) - відносний показник внутрішнього опромінення був позитивно зв'язаний з базофілами та негативно - з еозинофілами.

При рівні активності 50 Бк/кг у загальній групі 11-річних дітей (169 осіб) відмічена вірогідна позитивна залежність з показниками еритроцитів, гемоглобіну, гематокриту та негативна - з показниками базофілів. У хлопчиків цієї вікової групи (80 осіб) відмічалась схожа спрямованість результатів. При рівні активності внутрішнього опромінення 51-100 Бк/кг позитивна залежність мала місце з середнім об'ємом еритроцитів, середньою концентрацією гемоглобіну в еритроциті, кількістю сегментоядерних нейтрофілів, базофілів, моноцитів, а число еритроцитів знаходилось у негативному зв'язку. Рівень активності внутрішнього опромінення у 25 дітей був більше за 101 Бк/кг. Він характеризувався вірогідною негативною залежністю з кількістю еритроцитів, базофілів та показником гематокриту. У 12-річних дітей з рівнем внутрішнього опромінення до 50 Бк/кг виявлена вірогідна позитивна залежність з гемоглобіном, моноцитами. У хлопчиків цього віку (78 осіб) позитивний вплив відмічений на моноцити і негативний - на еозинофіли. У цій же групі дітей, але з рівнем активності 51-100 Бк/кг встановлена позитивна залежність з еритроцитами, середнім вмістом гемоглобіну в еритроциті та негативна - з кількістю тромбоцитів. У хлопчиків цієї групи (12 осіб) показники питомого внутрішнього опромінення знаходились в негативному зв'язку з числом сегментоядерних нейтрофілів та базофілів. При рівні внутрішнього опромінення 101-200 Бк/кг кореляційної залежності з показниками периферичної крові у загальній групі дітей нами не встановлено.

При активності до 50 Бк/кг у загальній групі 13-річних дітей спостерігалась позитивна залежність з лейкоцитами і негативна - з лімфоцитами, моноцитами. Постатевий аналіз показав однотипну залежність. Негативна залежність між середнім вмістом гемоглобіну, числом тромбоцитів та рівнем радіоактивності 51-100 Бк/кг відмічена у загальній групі дітей віком 13 років.

При активності внутрішнього опромінення до 50 Бк/кг у загальній групі дітей 15-16 років мав місце позитивний зв'язок з показниками гемоглобіну, лейкоцитів, сегментоядерних нейтрофілів і негативний - з лімфоцитами. При рівні внутрішнього опромінення 51-100 Бк/кг простежена позитивна кореляційна залежність з гемоглобіном та сегментоядерними нейтрофілами. У дівчаток відмічена позитивна кореляційна залежність з еритроцитами, гемоглобіном, середньою концентрацією гемоглобіну і негативна - з середнім об'ємом еритроцита. При рівні внутрішнього опромінення 101-200 Бк/кг позитивний зв'язок середньої сили мав місце з базофілами та негативний - з моноцитами.

Висновки.

1. Кореляційна залежність внутрішнього опромінення з показниками периферичної крові у всіх вікових підгрупах дітей переважно слабка і залежить від рівня активності інкорпорованого радіоцезію, статі та віку.

2. Проведений аналіз гемограм свідчить, що переважно стимулюючий ефект спостерігався на показники червоної крові (еритроцити, гемоглобін) та еозинофіли, на тромбоцити - пригнічуючий; різноспрямована реакція відмічалась з боку лімфоцитів, моноцитів, і базофілів.

Література. 1. Астахова Л.Н., Данилов И.П., Крылова Л.Я., Немец А.И. Показатели периферической крови детей, проживающих в зонах жесткого контроля // *Здравоохр. Белоруссии.* - 1991. - №1. - С.8-11. 2. Бебешко В.Г., Бруслова К.М., Вітницька О.П. та ін. Гематологічні критерії оцінки стану здоров'я дітей, які зазнали впливу іонізуючого випромінювання // *Педіатрія, акушерство і гінекологія.* - 1992. - №3. - С.15-17.

DYNAMICS OF PERIFERAL BLOOD INDICES IN CHILDREN LIVING IN A ZONE OF INTENSIFIED RADIATION CONTROL

T.V.Sorokman

Abstract. By means of polimeasuring statistics and taking into consideration of intervals of time elapsed since the Chernobyl catastrophe, as well as the multiplicity of conditions of the post-accident period we studied the radiation effects on different values of the peripheral blood in children. A correlation analysis between the level of inner radiation and hemogram parameters in children was carried out.

Key words: children, small doses of radiation, hemopoetic.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)